



Arvet efter ett mästerskap

UEFA Women's Euro Sweden 2013

Johan Quist

Innehåll

Förord	3	Lärande	18
Inledning	4	<i>Hur blir ditt Ironman?</i>	18
Fotbollen	6	<i>Kravställande partner lämnar avtryck</i>	19
Spelarna som förebilder	6	<i>Mer professionella arrangörer</i>	19
Landslaget i Göteborg	9	<i>Praktiska erfarenheter</i>	20
En rak linje mellan EM och ansökan om final i Champions League	9	Kvalitetsstämpel	21
Spelare och lag	10	<i>Fortsatt förtroende från SvFF</i>	22
<i>Värdstäder med positiv utveckling</i>	10	<i>Träningsläger som ny näring</i>	22
<i>Linköping – en närmare titt</i>	10	<i>VM i innebandy och bordtennis</i>	22
Sammanfattning	14	Sammanfattning	26
Värdstäderna	15	Individerna	24
Strategiska initiativ	15	Personliga resor	24
<i>Kalmar med råg i ryggen</i>	16	Relationer och nätverk	27
<i>Halmstad ställer nya krav</i>	17	Sammanfattning	27
<i>Ett evenemangsråd i Växjö</i>	17	Slutdiskussion	28
		Bilaga 1 – Empiriska detaljer	29

Arvet efter ett mästerskap
av Johan Quist

Form & produktion: Normy AB, 2019

Text: Riksidrottsförbundet

Foto: Bildbyrån

Förord

2013 arrangerade Svenska Fotbollförbundet (SvFF) tillsammans med sju städer i Sverige EM i fotboll för damer, UEFA Dam-EM 2013. Under några soldränkta veckor i juli månad engagerade mästerskapet hela Sverige. UEFA Dam-EM blev rekordens turnering – en succé vad gällde publiksiffror, tv-tittare, aktiviteter runt arenorna, samarbeten med destinationer och inte minst sportsligt. Sverige, som spelade alla sina matcher inför utsålda arenor, gjorde en strålande turnering, men föll knappt i semifinalen mot Tyskland. Finalen mellan Norge och Tyskland på Friends Arena i Solna lockade 41 301 åskådare, en publiksiffra som gav eko i hela fotbollsvärlden.

När strålkastarna släcktes på Friends Arena den 28 juli var festen helt plötsligt över efter tre års intensivt arbete för SvFF, de sju städerna och de lokala organisationerna. Vad hände egentligen sedan? Och vad hände med människorna som varit en del av evenemanget under en väldigt lång tid och som återvände till vardagen med allt vad det innebar?

På uppdrag av SvFF och Riksidrottsförbundet (RF) följde forskaren Johan Quist vid Karlstads Universitet arbetet med förberedelserna och genomförandet av EM 2013. Det mynnade ut i utvärderingsrapporten *”Berättelsen om ett mästerskap”*. Johan hade då förhoppningen att efter en tid följa upp vad som hänt i städerna och organisationerna. I december 2018 bad vi honom att göra en sådan uppföljning.

I rapporten du nu håller i din hand, *”Arvet efter ett mästerskap”*, får vi ta del av betydelsen av det legacy/arv som uppkommit efter EM 2013. Johans sammanställning pekar på de många positiva effekter som framförts av de olika aktörerna och visar vilken bäring ett evenemang kan ha på framtiden – för destinationer, för organisationer, för relationer och för individer.

Valda delar ur denna rapport *”Arvet efter ett mästerskap”* ingår även i rapporten *”#12 Legacy och evenemang – En modell för att arbeta långsiktigt med effekter av evenemang”* som utgivits av Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond (BFUF) i juni 2019. BFUF-rapporten bygger i sin tur på forskningsstudien och rapporten *”Legacy av idrotts-evenemang – en litteraturstudie och en modell baserad på de sju kapitalen”* som RF beställt av Göteborgs universitet/Centrum för turism (seniorforskare Tommy D. Andersson). I bägge dessa rapporter beskrivs en modell för hur en organisation kan planera för det legacy man vill att ett evenemang ska bidra till.

Vi hoppas att du som läser hela Johan Quists rapport *”Arvet efter ett mästerskap”* ska känna inspiration inför planeringen av framtida evenemang. Läs och njut av det som fortfarande sker efter det att EM i fotboll 2013 sedan dryga sex år är genomfört och avslutat.

Göran Havik
Svenska Fotbollförbundet

Leif Johansson
Riksidrottsförbundet

Inledning

Bilderna nedan visar det träd som växer utanför Guldfågeln Arena i Kalmar. Den vänstra bilden är tagen mitt under det europamästerskap i fotboll för damer som spelades i Sverige den vackra och varma sommaren 2013. Till höger är samma träd fotograferat vid tiden för författandet av denna rapport, det vill säga under vintern 2019. Mellan bilderna är det således drygt fem år.



Bilden till vänster fanns med som illustration redan i en rapport som jag författade på uppdrag av Riksidrottsförbundet (RF) och Svenska Fotbollförbundet (SvFF). Den rapporten heter "Berättelsen om ett mästerskap" och publicerades några månader efter EM 2013. I rapporten beskrevs olika avtryck som ett evenemang av det slaget lämnar. I fyra olika kapitel presenterades studiens resultat. Dessa fyra kapitel var uppbyggda av många små berättelser som samlats in och sammanstälts. Det som kännetecknade berättelserna är att de handlar om sådant som utvärderingar av stora evenemang inte brukar handla om. I den studien var det till exempel mer intressant att lyfta fram vad som uppstår i mötet mellan människor och organisationer snarare än kvantitativa beräkningar av turistekonomiska effekter. Kännetecknande var också att berättelserna samlades in under en lång tid och alltså inte enbart i direkt anslutning till mästerskapet.

I slutet av rapporten formulerades ett antal kritiska frågor från en fiktiv läsare till författaren. En av dem lød: "Du har följt arbetet fram till mästerskapet slutade. Hur kan man följa upp något utan att studera det i efterhand? Inga effekter kan väl säkras i förväg?"

Svaret till läsaren löd:

"Det är helt riktigt och ett viktigt påpekande. Jag gör inte heller anspråk på att mina resultat ska anses vara definitiva. Men din kritik öppnar upp för ett spännande förslag. Jag tror det vore på sin plats att göra en uppföljande studie någon gång i framtiden. Det vore intressant att lyssna till berättelser om vad mästerskapet bidrog till också med lite distans. Men det är en helt annan studie. Det är inte den jag har genomfört."

Det är mot bakgrund av ovanstående väldigt roligt att, åter på uppdrag av RF, ha fått möjligheten att genomföra en uppföljande studie. I den föreliggande rapporten "Arvet efter ett mästerskap" får vi chansen att återvända till mästerskapet och några av värdstäderna. Syftet med studien är att lyfta fram bestående, positiva värden av ett mästerskap likt UEFA Women's Euro Sweden 2013. Genom att intervjua ett antal nyckelpersoner har nya berättelser samlats in. Berättelser som på olika sätt säger någonting om arvet efter ett mästerskap.

Studiens huvudsakliga bidrag redovisas i rapportens tre kommande kapitel; Fotbollen, Värdstäderna och Individerna. I det första av dessa redovisas avtryck som har med fotboll att göra. Här diskuteras bland annat hur landslagsspelarnas roll som förebilder påverkades av mästerskapet på hemmaplan. Men också det faktum att antalet lag i värdstaden Linköping dramatiskt har ökat under perioden efter.

Redan i rapporten från 2013 argumenterades det för att det kan vara intressant att se mästerskapet som ett evenemang i raden av andra utifrån värdstadens perspektiv. I det andra resultatkapitlet i föreliggande rapport möter vi berättelser om vikten av strategiska planer, möjligheten att ställa krav på kommunens förvaltningar att göra evenemanget till sitt eget samt praktiska lärdomar.

Det sista resultatkapitlet fokuserar på individerna. Att vara en del av ett evenemang likt EM 2013 har potential att påverka framtida yrkesval och karriärer. Läsaren får här möta ett antal personliga berättelser om resorna efter mästerskapet. Vidare diskuteras betydelsen av relationer och nätverk.

I rapportens slutdiskussion summeras några övergripande intryck. Här presenteras också en kritisk reflektion rörande studiens avgränsningar och resultat. För läsare med intresse för empiriska detaljer finns en avslutande bilaga med mer information om de intervjuer som utgör det empiriska underlaget för studien.

Fotbollen

I detta kapitel redovisas några bestående avtryck efter mästerskapet med tydlig koppling till fotboll. Redan i budet som skickades till UEFA från SvFF fanns en tydlig idé om att ett eventuellt mästerskap skulle bidra till att stärka flick- och damfotbollen i Europa. Under förberedelserna inför och under EM användes i olika sammanhang ”Winning Ground” för att betona denna ambition.

En av de berättelser som användes för att illustrera hur mästerskapet bidrog till att bryta mark hämtas från rapporten som skrevs i direkt anslutning till EM. Den hämtades från sociala medier där Lisa uttryckte:

– Såg häromdagen för första gången tio flickor spela fotboll på innergården mellan radhuslängorna där jag bor i Helsingborg. Vanligtvis spelar pojkarna och möjligen en eller två flickor med. Vet inte om det är en tillfällighet eller om det har med Dam-EM att göra. Vill gärna tro det sistnämnda!

Det första avsnittet i detta kapitel tar fasta på betydelsen av förebilder och att mästerskapet på hemmaplan bidrog till att framhäva spelarna i landslaget.

Spelarna som förebilder

Att EM bidrog till intresset för damfotboll såväl nationellt som internationellt är ett okontroversiellt uttalande. Publikrekord i plural, en delvis ny publik på arenorna och bra utfall för TV-sändningarna är exempel på faktorer som förstärker trovärdigheten.

Johan Thorén, som idag arbetar som utvecklingskonsulent inom Östergötlands Fotbollförbund, arbetade i Linköping under mästerskapet. När han reflekterar över EM med några års distans uttrycker han med eftertryck: ”Vi gjorde dem till stjärnor!”. Han beskriver det omfattande arbetet med vad UEFA kallar ”citydressing” där vepor och flaggor över hela stan gjorde det svårt att undgå att något stort pågick. I Linköping fick stadens egna stjärnor i det svenska laget stor uppmärksamhet i olika sammanhang. Johan funderar på om inte den professionella och omfattande exponeringen tillsammans med fullsatta läktare bidrog till att lyfta spelarna i allmänhetens ögon.

Pia Sundhage, svensk förbundskapten under mästerskapet och Lotta Schelin, bärande spelare i det svenska landslaget utvecklar vad som hände i relationen till det svenska folket under mästerskapet. Båda minns mästerskapet som något positivt. Men i intervjuerna lyser tävlingsskallarna igenom och uddamålsförlusten i semifinalen mot Tyskland i Göteborg svider fortsatt. Båda pekar ut gruppspelsmatchen mot Finland som en höjdpunkt:

– Men andra matchen mot Finland. Det var fullsatt och vi gjorde många mål. Det är nog en av de häftigaste matcherna jag spelat. Det var helt optimalt. Det var ändå bara en gruppmatch, men det var så viktigt efter att spelat oavgjort mot Danmark. Lotta Schelin

– Den finska delegationen kommer fram efter förlusten och tackar för matchen. En säger: ”Tack för lektionen”. De förlorade ju med 5-0. Men han tackade också för upplevelsen och arrangemanget. Det är alltså förloraren som säger så. Pia Sundhage

Pia uttrycker i intervjun en medvetenhet om att man kan säga många bra saker när man har uppmärksamheten riktad mot sig. När hon accepterade förbundets fråga om att arbeta som förbundskapten under EM tänkte hon omedelbart bredare än den sportsliga prestationen under mästerskapet. Hon beskriver att det finns en balansgång som ledare. Den enskilda spelaren behöver självklart fokusera på sin prestation, men samtidigt förstå att hon inte bara representerar sig själv. Man bör inkludera vad man betyder i sin roll som förebild.

– Vi var duktiga att leva vårt EM. Inte bara de dagar vi spelade matcher. Vi får många ögon på oss och vi vill gärna vara förebilder.

Både Pia och Lotta återberättar händelser från uppladdningen på västkusten inför mästerskapet. Pia beskriver rader av människor som kommit för att titta på en öppen träning. Efter träningen får fansen komma in på planen och ta autografer. Så här minns Pia:

– Och Lotta Schelin är den största stjärnan. Det bästa med hela historien är att Lotta Schelin är också den bästa stjärnan i avseende att vara en god förebild, tycker jag. Uttrycker sig bra, är närvarande, ställer upp och då är det en människa som har gjort så många mål att hon skulle kunna leka stjärna och vara förmer än någon annan. Men hon är en verklig lagspelare där.

Lotta Schelin skulle själv aldrig uttrycka sig som att hon är den största stjärnan. Men hon ställer ändå upp under intervjun och reflekterar lite kring betydelsen av att vara en förebild:

– Jag brukar tänka på mig själv när jag var liten. Jag minns när det kom några spelare från damallsvenskan och pratade för oss och jag tyckte det var hur stort som helst. Idag har jag ingen aning om vilka de var, men för mig var det skitstort. Utifrån det kan jag förstå att vi har fått vara förebilder och det tycker jag är häftigt och det är en stolthet i det.

Hon berättar att det tog ganska lång tid innan hon själv förstod och såg vidden av sin roll som förebild. Utvecklingen beskrivs i form av olika steg. Redan före sin långa proffssejour, när Lotta spelade för Göteborg FC i damallsvenskan, märkte hon att det fanns fans på plats som såg upp till henne och de andra spelarna:

– Man kommer sen med i landslaget och får mer mediatid och då dyker det upp brev och annat. Så visst förstår man att man visar vägen och är en förebild för unga tjejer och killar. Men framgångarna i VM 2011 när vi tar brons med ett fullsatt Götaplatsen i Göteborg. Redan där har det ju börjat. Sen är 2013 väldigt speciellt för man får vara nära det. 2011 gjorde vi ett kanonmästerskap, men vi var i Tyskland och man har lite svårt att följa den uppbackningen man har hemma. 2013 var ju väldigt talande för oss för det blev så verkligt för att man fick se det på nära håll. Jag tror också att det var ett kliv. Det var väldigt tydligt efter 2013, mer påtagligt.

Hon beskriver vidare hur Pia på ett osvenskt sätt kommer hem från USA, presenteras som förbundskapten och omedelbart lyfter fram några spelare i landslaget, inklusive henne själv, som stjärnor.

Hon var då inte bekväm i rollen, men kan nu några år senare se att Pias strategi var klok:

– Jag har alltid haft lite svårt att tala om det på det sättet. Jag visste att jag fanns i ett toppskikt när jag spelade i Lyon. Nominerad till världens bästa spelare och så vidare. (...) Men det där med stjärna, jag vet inte. Det där kom med Pia. Hon var ju jävligt duktig på att, hon gick verkligen in för att promota mästerskapet och är själv en väldigt fin profil. Hon tog väldigt mycket ansvar där. Jag vet att när hon kom talade hon lite osvenskt om stjärnor. Det var egentligen hennes, vad ska man säga, hennes sätt att föra sig och prata om oss. Då blev jag en av dessa och utifrån vad jag presterade så var jag självklart en väldigt viktig del av laget, det förstår jag men. Det var ganska osvenskt och jag hade lite svårt att ta det så där, utan försökte nog tona ned där så mycket som möjligt. Men i slutändan om vi pratar stjärnor så förstår jag att det var ett bra sätt att bygga profiler. (...) Hennes sätt att plocka fram några spelare som profiler var säkert framgångsrik. Det hände nog någonting där.

Pia beskriver hur den här utvecklingen fortsatt. Det finns en dragningskraft runt damlandslaget som är positiv. Dagens landslagsspelare som Nilla Fischer, Caroline Seger och Kosovare Asllani är enligt henne lite mer stjärnor idag än före 2013. Betydelsen av förebilder för unga spelare kan inte nog understrykas. Som förbundskapten för ett av flicklandslagen ser Pia detta på nära håll idag:

– Nu när jag har 16-åringar. Det är självklart att jag plockat fram en video med Lotta Schelin där hon säger bra saker. Det får en sådan genomslagskraft. De har ju sett Lotta Schelin och de vet vem hon är. Å hon säger sånt här. Jag har också varit en 16-åring en gång och jag vet vad en förebild kan betyda. Att någon gått före är oerhört viktigt.

Lotta speglar sin tidigare förbundskapstens uttalande:

– Varje dag vi visar upp oss på något sätt och är bra förebilder så tror jag verkligen att det spelar roll för framtida spelare – och samhället. Det är ju så det går hand i hand och damidrotten, inte minst damfotbollen, speglar en utveckling i samhället. Det har hänt mycket och jag tror absolut att 2013 var ett jättefint kliv i det där arbetet.

En annan av landslagets förebilder under hemma-EM var Charlotte Rohlin. I samband med en intervju under mästerskapsåret berättade Charlotte för sportjournalisten Jennifer Wegerup att hon som liten saknat egna fotbollsförebilder i ungdomsböcker. Snart enades de båda om att ändra på sakernas tillstånd. ”Sätt straffen, Charlotte!” heter den första av fem böcker om en ung Rohlin som Wegerup skrivit.

Boken släpptes i augusti 2014 och i en artikel i Sportbladet slår Rohlin fast att: ”Det är på tiden att det kommer en sådan här bok”. Efter den framgångsrika serien om Rohlin har liknande projekt resulterat i barnböcker om Kosovare Asllani, Hedvig Lindahl och Olivia Schough.



Bild 1. "Sätt straffen, Charlotte!" heter den första av fem böcker.

Landslaget i Göteborg

Den nyrenoverade arenan Gamla Ullevi i Göteborg stod klar 2009. Arenan benämns sedan dess som "Nationalarenan" och de svenska damerna spelar många av sina hemmalandskamper där. Under åren före EM var publiksnittet på dessa landskamper under 4000 åskådare per match. Under 2013 var det däremot i princip fullsatt på alla Sveriges matcher varav flera spelades under själva mästerskapet. Publiksnittet var 14 378.

Thomas Walfridsson, projektledare i Göteborg under EM och sedan många år anställd på eventbolaget Got Event berättar stolt att nationalarenan varit fortsatt välfylld allt sedan mästerskapet. Publiksnittet för åren 2014–2017 har legat på helt andra nivåer jämfört med perioden före EM. Såväl 2016 som 2017 har snittet överstigit 10 000 åskådare per match. Lotta Schelin uttrycker att det känns som att landslaget efter EM 2013 fått en mer stabil bas av fans som gärna följer laget.

Thomas uppfattning är att det finns en klar koppling mellan framgångarna under EM och det ökade intresset. Han beskriver att strategin att jobba direkt mot föreningar, vilket man gjorde inför mästerskapet, fortsatt är framgångsrik. Under de senaste landskamperna har till exempel elitföreningen Kungsbacka DFF varit delaktig i att samla cirka 600 åskådare från olika föreningar i Halland. Många av dem är flickspelare och hela gänget sitter på en gemensam sektion under matcherna.

Ulf Carlsson, kanslichef på Göteborgs Fotbollförbund (GFF), fyller i och beskriver hur publiken på landskamperna tydligt skiljer sig från publiken i till exempel herrallsvenskan. Det är en avsevärt större andel kvinnor på matcherna. Publiken är också relativt ung. Men Ulf beskriver också hur många vana fotbollskonsumenter som tröttnat på den negativa stämningen runt elitfotbollen på herrsidan fick upp ögonen för den trevliga atmosfären runt damlandslaget i och med EM.

Landskamperna är viktiga för Göteborg på flera sätt. Thomas Walfridsson beskriver hur landslagsspelarna är fantastiska på att ställa upp. De har till exempel vid flera samlingar besökt barn på sjukhus. Men också funnits med i samband med träningar på Burgårdsgymnasiets fotbollsprogram och seminarier kring till exempel idrottsskador. Ulf Carlsson berättar att GFF målmedvetet nyttjar landskamperna också på andra sätt. En utmaning för såväl GFF som staden Göteborg är de områden som av polisen pekats ut som särskilt utsatta. I sådana områden, till exempel Angered, är det också relativt få flickor som spelar fotboll. I samband med den senaste landskampen på Gamla Ullevi bjöd man in en förening från Angered, Gunnared KIF. Flickspelare från föreningen agerade bollflickor under matchen och fanns också med på andra sätt runt landslaget. "Att använda landskamperna är ett viktigt instrument för oss. Vi ser gärna att föreningar som enbart har killfotboll idag också kommer igång med flicklag", säger Ulf.

En rak linje mellan EM och ansökan om final i Champions League

Den 15 februari 2019 lämnade Svenska Fotbollförbundet in en ansökan till UEFA om att få arrangera finalen i damernas Champions League 2021. Ansökan är framarbetad i nära samarbete med Göteborg och Gamla Ullevi är den tänkta finalarenan.

Det finns tydliga personkopplingar mellan EM och den nya ansökan. Göran Havik på SvFF, som under mästerskapet var placerad på EM-kansliet med titeln tournament director, har författat stora delar av den nya ansökan. Under EM jobbade Göran nära projektledaren i Göteborg, Thomas Walfridsson. Thomas som nu spelat en viktig roll när det kommer till lokal förankring i Göteborg. Under intervjun med Thomas säger han: ”Utan EM är det högst tveksamt om vi hade ansökt om finalen i Champions League.”

Om Göteborg kommer tilldelas finalen eller inte återstår att se. Men det känns rimligt att anföra följande:

- 1) Det gemensamma arbetet under arbetet med ansökan underlättas av att SvFF och Göteborg har goda erfarenheter av tidigare gemensamma projekt.
- 2) Det framgångsrika mästerskapet i sig, med den goda atmosfären och den fungerande lokala organisationen, är en konkurrensfördel för den svenska ansökan 2019.
- 3) Om finalen spelas i Göteborg 2021 kommer många av lärdomarna från mästerskapet 2013 att kunna bidra i samband med organiseringen.

I ett pressmeddelande en vecka efter ansökan till UEFA lämnats in angående CL-finalen berättar SvFF om en ytterligare möjlighet i förlängningen av Dam-EM. Av pressmeddelandet framgår att de nordiska fotbollförbunden (Danmark, Färöarna, Finland, Island, Norge och Sverige) under mer än ett år haft en arbetsgrupp med uppgiften att undersöka möjligheterna för gemensamma ansökningar till kommande internationella turneringar. Efter att ha granskat UEFA- och FIFA-evenemang har de sex nationsförbunden kommit till slutsatsen att ambitionen går att hålla vid liv, att det är möjligt att tillsammans ansöka om ett av de kommande stora internationella mästerskapen. Den nordiska arbetsgruppen har beslutat att initiera en förstudie gällande en eventuell ansökan för FIFA Women's World Cup 2027. Förstudien kommer gå under namnet ”Vision 2027”. Första fasen i arbetet går ut på att i respektive land undersöka vilka städer och arenaägare som skulle vara intresserade av att delta i studien.

Spelare och lag

I rapporten som skrevs i direkt anslutning till mästerskapet finns otaliga berättelser om hur unga spelare i olika föreningar involverades på olika sätt. Där fanns berättelser om möten mellan EM-spelare och olika flicklag, autografskrivande, öppna träningar och om eget deltagande som bollflickor. I detta avsnitt diskuteras breddutövning med några års perspektiv.

Värdstäder med positiv utveckling

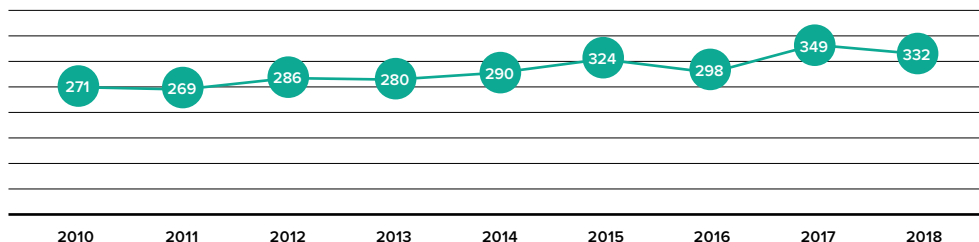
Det finns ingen heltäckande bild av hur antalet utövare utvecklats sedan 2013. På nationell nivå finns heller ingen tydlig indikation på att antalet lag eller utövare skulle ha påverkats av mästerskapet. Däremot finns det lokal statistik när det gäller antalet lag som förtjänar att lyftas fram.

I Småland, där Växjö-Kalmar utgjorde spelcentra under mästerskapet, finns en svag tendens uppåt vad gäller antalet anmälda lag i distriktsförbundets olika flickserier. 2012 anmäldes 362 lag i åldrarna 10–17 år. Motsvarande siffra för 2018 var 378.

En tydligare tendens redovisas från Göteborgs Fotbollförbund (GFF). Antalet lag som anmäldes till damernas seniorserier låg stabilt på 34 till 36 under hela perioden 2008–2012.

Under perioden 2015–2018 har antalet varit 44, 40, 47 och 43. Också på flicksidan syns en tydlig ökning i Göteborg. Antalet anmälda lag i åldersintervallet 10–19 år har utvecklats i enlighet med Diagram 1. Fram till och med mästerskapet låg antalet relativt stabilt. Från 2014 och framåt går det att se en klar ökning av antalet lag. Ingen motsvarande ökning finns på pojksidan.

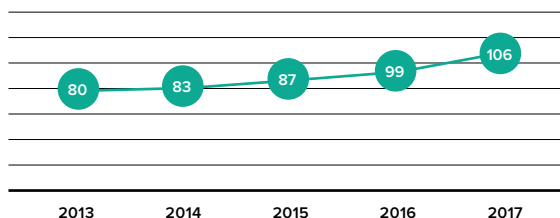
Diagram 1. Antalet anmälda lag i F10-F19 i Göteborg under perioden 2010–2018



Enligt Ulf Carlsson, kanslichef på GFF, är det framförallt inom redan befintliga föreningar som ökningen går att finna. Det är alltså inte nya föreningar som uppstått under perioden.

I Linköping syns också en tydlig ökning av antalet flicklag i spåren av mästerskapet. Av Diagram 2 framgår att antalet lag ökat med 26 stycken. Det innebär att nästan en fjärdedel av lagen som var aktiva i Linköping under 2017 tillkommit efter mästerskapet. Distriktet som helhet har under samma period vuxit med 21 lag. Eftersom Linköping är en del av distriktet kan vi se en svag tillbakagång i övriga delar av distriktet. Det gör utvecklingen i Linköping än mer anmärkningsvärd. I nästa avsnitt redovisas en närmare analys av vad som hänt i den forna värdstaden.

Diagram 2. Antalet flicklag i Linköping under perioden 2013–2017



Linköping – en närmare titt

I rapporten från 2013 återfinns följande avsnitt:

Östergötlands Fotbollförbund har startat en fond som syftar till att finansiera och möjliggöra utvecklingsprojekt till förmån för ungdomsfotbollen i Östergötland. Linköpings kommun meddelade i slutet av turneringen att man valt att satsa 1 miljon kr under två år för att uppmuntra fler unga tjejer i kommunen att börja spela fotboll. I pressmeddelandet beskriver kommunstyrelsens ordförande bakgrunden till beslutet: "Linköping har ett framgångsrikt damfotbollslag, vi har en fantastisk ny fotbollsarena och vi har varit en del av ett mästerskap som blev en succé. Linköping är nog unikt i Europa om att ha byggt en helt ny arena för damfotbollens skull. Många talar om jämställdhet inom idrotten – vi agerar. Nu flyttar vi fram positionerna ytterligare för tjejfotbollen i Linköping."

Förhoppningen från initiativtagarna är att fler intressenter ska vilja vara med och finansiera fonden. Föreningar kan söka medel från fonden för bland annat utbildning, integrations- och skolprojekt samt ungdomsturneringar.

När vi återvänder till Östergötlands Fotbollförbund (ÖFF) i början av 2019 är det framförallt tre områden som lyfts fram som tydliga arv efter mästerskapet; Fotbollsfestivalen Winning Ground, Linköping FC som bedriver fadderverksamhet samt ett framgångsrikt integrationsarbete.

Fotbollsfestivalen Winning Ground

Genom ett samarbete mellan ÖFF och Intersport spelades Respect Cup i Linköping i samband med mästerskapet. Fyra flicklag i åldrarna 10–12 år lämnade sina ordinarie matchdräkter hemma och förvandlades till de fyra lagen som spelade sina matcher i Östergötland. Resultaten var definitivt underordnade upplevelsen och lagen avslutade cupen med att se EM-matchen mellan Frankrike och England tillsammans.

Med utgångspunkt i de positiva erfarenheterna och med hjälp av det ekonomiska stödet från Linköpings kommun utvecklades den första upplagan av Winning Ground Fotbollsfestival. Det blev en stor framgång med lag från Linköping, övriga Östergötland, Småland och Stockholm som under två dagar spelade matcher på och kring Linköping Arena. Winning Ground Fotbollsfestival arrangeras utifrån barnrättsperspektivet och fotbollens spela, lek och lär där syftet är att alla deltagare ska känna sig som vinnare efter festivalen. Genom Fotbollsfonden bjöd ÖFF alla lag från Linköping på fritt deltagande.

Fotbollsfestivalen lever fortsatt och de senaste åren har ägandeskapet flyttats till elitlaget Linköpings FC och de fem breddföreningarna BK Tinnis, IK Östria Lambohov, BK Derby, Hjulsbro IK samt Linköping Kenty. Enligt Carro Phalén, Barn- och ungdomskonsulent på ÖFF har arrangemanget bidragit till en förbättrad dialog mellan föreningarna. Festivalen står enligt Martin Averhed, som är sakkunnig i idrottsfrågor vid Kultur och fritidskontoret i Linköpings kommun, på egna ben idag. Kommunen finns med och stöttar de arrangerande föreningarna med praktiska frågor, men arrangemanget har numera en livskraft i sig själv.

Av utvärderingen efter 2017 års festival framgår följande siffror som påvisar hur festivalen utvecklats:

- 42 lag (50% utanför Östergötland, 25% Linköping, 25 % resten av länet)
- 110 matcher på åtta planer
- 480 spelare, 110 ledare
- 410 övernattande (28 lag)
- 80 funktionärer
- 22 flickdomare

Johan Thorén, utvecklingskonsulent på ÖFF, beskriver inlevelsefullt hur man valt att utveckla andra delar av festivalen än själva cupen. Tävlingen och resultat ska vara underordnat och då behöver andra delar få ta större utrymme.

Idén om att avsluta festivalen med att se på elitfotboll tillsammans har varit en ledstjärna genom åren. Johan talar i intervjun om ”konceptmatcher”. Det ska vara mer än en fotbolls-match. 2016 valde till exempel ligaorganisationen bakom ”La Liga Women” Linköping som ett av två stopp på sin första lanseringsturné. Festivaldeltagarna fick inte enbart se en match mellan Atletico Madrid och Linköping FC. Kvällen före rullades den röda mattan ut inne i stan och elitspelarna i de båda klubbarna presenterades inför festivaldeltagarna.



Bild 2. Elitspelarna i de båda klubbarna presenterades inför festivaldeltagarna.

Fadderverksamhet

Linköpings FC är den tydliga elitklubben i staden. Under en lång period har klubben helt saknat verksamhet på flicksidan. Idag finns ett lag i F19 knutet till föreningen. Men fortsatt finns en ambition att arbeta tillsammans med breddföreningarna i Linköping för att stimulera flickfotbollen.

Redan under 2014 skapades en fadderverksamhet. ÖFF påpekade vikten av att jobba med positiva förebilder som ger unga tjejer inspiration att vilja spela vidare och satsa för att förverkliga sina fotbollsdrömmar. Spelare från representationslaget i Linköpings FC utbildades i SvFF:s spelarutbildningsplan. Faddrarna besöker under året samtliga flicklag i Linköpings kommun för att utbilda ledarna i spelarutbildningsplanen och samtidigt träffa spelarna. Varje lag besöks minst två gånger under året och faddrarna återkommer till ”sitt” lag. På så vis skapar spelarna en relation till tjejerna i flicklagen som därmed får en kvinnlig förebild inom fotbollen. Verksamheten omfattar också det populära konceptet LFC Night där flicklag bjuds in till gemensam träning med elitspelarna som tillfälliga tränare.

Bollihop

2018 delade stiftelsen Sverige United ut sitt årliga pris Guldhanden till integrationsprojektet Bollihop i Linköping. Projektet Bollihop är ett samarbete mellan klubbarna BK Tinnis och KFUM Linköping där man erbjuder tjejer i utsatta områden i Linköping att träna fotboll och futsal.

Det finns en rät linje mellan denna utmärkelse och de medel som kommunen satsade i direkt anslutning till mästerskapet.

ÖFF satsade inledningsvis på de två områdena Berga och Skäggetorp. Under våren 2014 bedrevs träningar för tjejer och ÖFF bidrog till rekrytering och utbildning av ledare till dessa träningar. Det skedde även en omfattande sommarverksamhet där syftet var att få flera tjejer i Skäggetorp och Berga att pröva fotboll.

Från och med sommaren 2016 koncentrerades insatserna till Berga. Det var initialt föreningen BK Tinnis som fick uppdraget. Under sommaren och våren bedrev föreningen öppna träningar för tjejer i området. Snart kunde föreningen inleda ett samarbete med KFUM Linköping som var verksam i området med futsalverksamhet.

Projektet i Linköping har också likheter med ett exempel som lyftes fram redan i rapporten från 2013. Det hämtades från Araby Park Arena i Växjö. Mitt under EM anordnades här en fotbollsskola enbart för tjejer. Det var från början tänkt att den skulle pågå i två dagar, men den sträcktes ut till två veckor. Det var noga att det bara var tjejer då målgruppen i första hand var tjejer med invandrarbakgrund som inte tidigare vågat att pröva på att spela fotboll. Aktiviteten lockade ett 30-tal tjejer och initiativtagare var två 20-åriga tjejer som i och med EM såg en möjlighet att samla tjejer från Araby. De menade att idrotten kan vara en väg in för flickor att bli mer integrerade i samhället.

Om vi återvänder till Linköping kan vi avslutningsvis konstatera att det idag finns kopplingar mellan de tre olika delarna som beskrivits ovan. Faddrarna från Linköpings FC har knutits till verksamheten i Berga. Dessutom har lag med tjejer från Berga deltagit i Fotbollsfestivalen Winning Ground.

Sammanfattning

I detta kapitel har några bestående avtryck efter mästerskapet med tydlig koppling till fotboll redovisats.

I ett första avsnitt redovisades hur landslagets spelare kom att bli tydligare förebilder. Därefter presenterades flera positiva resultat kopplat till damlandslaget och Göteborg, inklusive det pågående arbetet med att få finalen i Champions League till Sverige och Göteborg 2021. Kapitlet avslutades med en diskussion om betydelsen för bredden inom svensk dam- och flickfotboll. Den forna värdstaden Linköping utgjorde här ett tydligt exempel.

Värdstäderna

Det är fruktbart att studera ett mästerskap likt Dam-EM som ett i raden av evenemang för en värdstad. Även med ett sådant perspektiv framträder värden. Detta kapitel lyfter fram några sådana som blivit bestående. Det är tydligt att mästerskapet för flera av värdstäderna utgjorde en startpunkt för något nytt. Erfarenheterna från 2013 har i flera fall legat som en bottenplatta för den fortsatta utvecklingen som evenemangsstad.

Strategiska initiativ

Några av värdstäderna beskriver EM som så stort att de tvingades att tänka på ett nytt sätt. I detta avsnitt diskuteras strategiska arbetssätt som uppstod runt mästerskapet och som sedan påverkat värdstädernas fortsatta utvecklingsarbete. Den mest anmärkningsvärda resan har Kalmar gjort. 2011 arrangerades sju idrottsevenemang i kommunen. Sju år senare arrangeras ett trettiotal. Den turistekonomiska omsättningen har flerfaldigats under perioden och tangerar idag 100 MSEK. Nedan diskuteras mästerskapets betydelse för denna utveckling. Liknande erfarenheter från Halmstad och Växjö kompletterar senare i avsnittet.

Kalmar med råg i ryggen

Berättelsen om Kalmar tar avstamp i den föregående rapporten. Där redovisas hur projektledaren Johan Göransson ett par dagar efter den sista matchen i Kalmar svarar eftertänksamt på frågan om vad man åstadkommit: "Helt ärligt så var vi nog många som undrade om vi verkligen skulle klara av det. Kan verkligen Kalmar arrangera ett Dam-EM i fotboll? Nu vet vi att vi kan. Vi har på alla områden fått höga betyg och nu behöver vi inte tveka om att vi duger."

- Intervjuerna 2019 bekräftar samstämmigt denna bild. Men också att EM utgör en form av brytpunkt i Kalmars utveckling som evenemangsstad:
- Vi har visat att vi klarar av att arrangera ett så pass stort evenemang. EM gav råg i ryggen. Att vi vågar ta oss an större utmaningar än vad vi trodde att vi skulle göra. *Karin Ekebjär*
- Klarar vi ett UEFA-mästerskap så klarar vi allt. *Pär Israelsson*
- EM var startskottet för Kalmar som stad till att satsa på idrottsevenemang. Att våga göra det. *Karin Ekebjär*
- Staden Kalmar i form av beslutsfattare och politiker såg värdet i det. När vi kunde säga vad det genererade mer än pengar. *Åke Andersson*
- Alla förstod samhällsnyttan. Näringen såg det, förvaltningarna såg det och politiken såg det. *Stefan Johnson*

Pär Israelsson arbetade vid tiden för mästerskapet på kultur- och fritidsförvaltningen och var under mästerskapet "utlånad" för att arbeta med den Fan Zone som skapades på Sveaplan i centrala Kalmar. Idag arbetar han som evenemangschef på destinationsbolaget. Han beskriver under intervjun att kommunens första strategi för idrottsturism kom till under 2013 för att kunna hantera det kommande mästerskapet:

– Utan den strategin och den tydliga viljan som fanns där hade vi varken klarat av själva EM eller den utveckling som kommit efter. I det låg att också att vi tog ett klokt val att inte köpa in kompetens utan jobba med den personal vi hade. Det gör också att mycket av den kompetens vi byggde har stannat i organisationen. Vi är många som fått växa i våra roller kring evenemang. (Pär Israelsson)

Både Pär Israelsson och Åke Andersson, som är VD på Destination Kalmar, lyfter fram den gemensamma strategins betydelse för hur man allt sedan mästerskapet försökt att jobba när det kommer till stora evenemang. Åke använder ordet ”helikopterperspektiv” för att lyfta fram behovet av samverkan. Pär använder uttrycket ”ta på sig kommunhatten” med samma andemening. Båda understryker vikten av att jobba för staden och inte för sin förvaltning. Att ta bort interndebiteringen, vilket skedde i samband med EM, är en av nycklarna för att åstadkomma denna kultur.

Den ursprungliga strategin för idrottsturism har under 2018 inkorporerats i kommunens nya evenemangsstrategi. Denna syftar bland annat till att koordinera evenemangsfrågorna, förtydliga ansvar och ligga till grund för vilka evenemang som ska prioriteras. Det finns en politisk enighet i denna fråga i Kalmar. Arbetet med kommande evenemang kommer att ske i fyra olika grupperingar.

För det första finns det numera i Kalmar en styrgrupp för evenemang med representanter från bland annat kommunledningskontoret och destinationsbolaget. Arbetet i denna grupp är tydligt påverkat av evenemangsstrategin. Vidare finns en planeringsgrupp med fokus på samordningsfrågor när det gäller evenemangskalender, markupplåtelser med mera. Den tredje grupperingen är en genomförandegrupp som är ett forum för avstämning med utförare av olika tjänster i samband med evenemang. Slutligen finns också en tillståndsgrupp som hanterar tillstånds- och säkerhetsfrågor runt kommunens evenemang.

Halmstad ställer nya krav

Inom Halmstad kommun satte man tidigt igång nio olika projektgrupper med syfte att säkerställa alternativa aktiviteter med koppling till EM. Hur kan mästerskapet användas i skolsammanhang? Hur kan mästerskapet involvera näringsliv och andra organisationer? Ett konkret resultat var den konstupställning där femton kvinnliga konstnärer tolkade fotboll. Alla konstnärerna hade en lokal förankring och gavs möjligheten att producera var sitt verk.

Johnny Ewerstein som arbetar på destinationsbolaget i Halmstad var engagerad under EM. Men han har också varit projektledare för VM i bordtennis som hölls i Halmstad under 2018. Under intervjun beskriver han att idén med de olika projektgrupperna uppstod under förberedelserna inför EM. ”Vi utmanade andra. Flickor, idrott, hälsa, integration – vad vill ni göra av dessa nyckelord? Det hade vi aldrig gjort förut”, säger han. Sedan vidareutvecklades detta sätt att arbeta i samband med det efterföljande världsmästerskapet. Förvaltningarna i Halmstad uppmanades att tänka till och svara på frågan hur de skulle dra nytta av att staden hade lyckats landa ett VM i bordtennis.

– Det finns självklart ett egenintresse från evenemangen. Alla sidoarrangemang bidrar till att marknadsföra mästerskapet. Men det bidrar också in i ordinarie verksamhet.

Halmstad har en uttalad strategi som säger att kommunen ska attrahera ett internationellt mästerskap vartannat år. Detta vid sidan om ett stort antal återkommande evenemang som Golfhuvudstaden och Stadium Sport Camp. Johnny framhåller att det är viktigt att tänka på hur evenemangen kan bidra redan i ett tidigt skede. Kravet ligger numera på kommunens förvaltningar och bolag att fundera över vilket arv som olika evenemang ska kunna bidra till. ”Här är starten Dam-EM, absolut”, säger Johnny.

Med ett synsätt likt detta blir det också möjligt att påverka vilka evenemang staden ska sikta mot. Johnny beskriver hur detta är på väg att inkluderas i kommunens strategi. Hur ett evenemang kan bidra till den ordinarie verksamheten i kommunen är idag en central fråga. Johnny utvecklar: ”Har vi till exempel ett område som är särskilt utsatt går det att ställa frågan vilken sorts evenemang som skulle kunna bidra till en förbättrad situation för det området. Det är ett helt nytt sätt att se på det”.



Bild 3. Hur kan man dra nytta av ett VM i bordtennis?

Ett evenemangsråd i Växjö

Det är inte bara i Kalmar och Halmstad som mästerskapet bidragit till strategiska förändringar.

Som ett direkt resultat av den utvärdering som genomfördes i Växjö i anslutning till mästerskapet uppstod ett evenemangsråd. Det är den grupp i kommunen som numera hanterar olika frågor i anslutning till kommande evenemang, som till exempel trafikfrågor och anläggningsfrågor. ”Helt enkelt en organisering kring evenemang för att det ska bli mer effektivt”, berättar kommunens fritidschef Jessica Råhlin. Inom ramen för evenemangsrådet har Växjö också tagit fram en mötes- och evenemangsstrategi. ”Idag ska vi inte säga ja, tack och amen till alla förfrågningar som kommer. Nu har vi ett politiskt beslut som säger i vilken riktning vi ska jobba”, utvecklar Anna Sjödahl, näringslivschef i Växjö kommun, som under EM var projektledare.

Lärande

Genom arbetet med EM fick värdstäderna nya kunskaper och erfarenheter. I detta avsnitt illustreras hur dessa återanvänts i samband med senare evenemang.

Hur blir ditt Ironman?

Göran Havik på SvFF var tillsammans med några nära medarbetare spindlar i nätet under förberedelserna och genomförandet av EM. En av dessa, Maria af Geijerstam, beskriver strategin ABCD som hon menar fungerade väl inför mästerskapet. Strategin byggs upp av orden Awareness, Belonging, Commitment och Delivery. Ett arbetssätt som hon för övrigt framgångsrikt har byggt vidare på i samband med till exempel finalen i UEFA Europa League som spelades på Friends Arena i maj 2017.

Under intervjuerna 2019 återkommer flera av respondenterna till EM-kansliets betydelse. Anna Sjödahl, projektledaren från Växjö, säger tydligt att mycket av äran för det framgångsrika mästerskapet ska tillskrivas gänget från SvFF. Hon beskriver att det var lätt att haka på. Värdstäderna involverades på olika sätt längs vägen. Ett exempel som nämns under samtalet är den turné som ordnades när pokalen besökte de olika värdstäderna. Ett annat är den landskamp som anordnades i Växjö något år före mästerskapet.

Maria Lexert, som arbetar på destinationsbolaget Växjö & Co, beskriver hur perioden inför EM senare hjälpte till i organiseringen av U19 VM i innebandy som spelades i Växjö 2017. Det fanns redan en förståelse att perioden inför mästerskapet var viktig för att mobilisera inom kommunen. Hon menar vidare att såväl rekryteringen av volontärer som publik underlättades av de positiva erfarenheterna från EM fyra år tidigare.

Johan Göransson, tidigare projektledare i Kalmar och idag turistchef på Öland, berättar att han så sent som samma dag vi genomför intervjun återanvänt Göran Haviks mantra ”Hur blir ditt EM?”. Tillhörighet (belonging) var något som Göran återkom till för att betona att EM skapas av många och att olika aktörer behöver utmanas för att bidra. Johan hade i ett mejl, tidigare under dagen, kallat 22 olika aktörer till ett möte om Ironman 2019. I mejlet hade han skrivit ”Hur blir ditt Ironman?”.

När Johnny Ewerstein från Halmstad reflekterar tillbaka på VM i bordtennis 2018 lyfter han fram flera saker som återanvändes från 2013. Tillsammans med SvFF jobbade de intensivt med lokala föreningar. Det gav i slutändan volontärer och mycket annat gott. Under förberedelserna inför VM blev det naturligt att göra på liknande sätt. De förstod att de inte skulle klara sig utan föreningarna. ”Vi har överhuvudtaget lärt oss att samverka. Ett gott värdskap, vilket vi lyfte under EM med ett gott mottagande redan på parkeringen, fungerar inte utan att många samverkar.”

I sammanhanget är det också värt att lyfta fram möjligheten att lära också av sådant som fungerat mindre bra. Från Växjö påminner Henrik Nilsson, som var evenemangsansvarig i Växjö under EM, att det tidigt gnisslade i samarbetet med Östers IF. Uppenbarligen hade inte föreningen och den lokala EM-organisationen riktigt samma bild av vad de ingångna överenskommelserna innebar.

– Öster hade inledningsvis inte riktigt förstått vad man själva hade åtagit sig, vad man lovat att bidra med. Jag lärde mig därför att det är viktigt att man kvitterar, att det är det här vi ska göra tillsammans. Det är lätt för den mest entusiastiska parten att springa före och glömma bort den som inte säger så mycket.

Maria Lexert refererar till samma upplevelse från mästerskapet och beskriver dessutom att samma erfarenhet drogs i samband med det senare världsmästerskapet i innebandy. Inte heller den gången var samarbetet med den lokala föreningen friktionsfritt. "Personer som är med från början försvinner längs vägen och andra kommer in. Det kan leda till att vi har olika bilder av vad som ska göras. Där finns definitivt en lärdom, nu när vi dessutom varit med om det två gånger", avslutar Maria.

Kravställande partner lämnar avtryck

Att arrangera ett mästerskap tillsammans med UEFA ställer många krav. Representanterna från det europeiska fotbollförbundet kommer med många mästerskap i bagaget. Under de återkommande besöken på plats i värdstaden påpekades ofta brister.

I rapporten från 2013 lyftes en kommentar från en hög UEFA-delegat fram. Delegaten lyfte fram att nu när Kalmar haft ett arrangemang med UEFA-krav borde den erfarenheten kunna följa med till de allsvenska matcher som spelas på Guldfågeln Arena. Karin Ekebjär, som under EM arbetade med ackreditering och idag är styrelseledamot i Kalmar FF, reflekterar:

– Vi fick lära oss mycket om att ha rutiner och vikten av rutiner. Inte minst när det gäller säkerhet. Vilka som får komma in i vilka områden. Arenan var ju relativt nybyggd vid tiden för mästerskapet. Detta tog Kalmar FF definitivt med sig in i vardagen efter mästerskapet.

På temat säkerhet lyfter Anna Sjödahl från Växjö fram en konversation hon nyligen haft med kommunens säkerhetschef. Ett Dam-EM i fotboll klassas inte som ett högrisk-evenemang i sig. Men givet storleken på evenemanget använde kommunen och blåljusorganisationerna EM för att träna säkerhet. "I offlineläge", beskriver Anna. Säkerhetschefen hade uttryckt att det arbetet var början på ett utvecklingsarbete som pågått sedan dess. Idag arbetar de berörda aktörerna på ett annat sätt och informationsspridningen mellan dem fungerar bättre.

Från Halmstad lyfts UEFA:s riktlinjer fram som viktiga, också för VM i bordtennis. Johnny Ewerstein beskriver hur han flera gånger hajade till under förberedelserna. "Får man verkligen blanda spelare och media? Ska de till och med åka med samma bussar?" Bordtennisförbundet har inte samma struktur och strikta krav och Johnny menar att han hade stor nytta av det tidigare samarbetet med UEFA, inte minst när det gällde olika säkerhetsaspekter.

Mer professionella arrangörer

I "Berättelsen om ett mästerskap" beskrivs hur Regionförbundet i Kalmar satsade medel för att utbilda volontärer inför EM:

I Kalmar samlas 180 volontärer till en första utbildningsdag den 31 maj. En viktig programpunkt är en presentation där Göran Havik beskriver bakgrunden till mästerskapet och det större sammanhanget. Därpå följer flera utbildningstillfällen inför mästerskapet.

Anneli Andersson arbetar till vardags på Linnéuniversitetet med fokus på deras Turism-program. Under våren har hon varit tjänstledig och istället arbetat som ansvarig för volontärerna i Kalmar. I en intervju i april beskriver hon tankarna bakom utbildningen:

– Vi arbetar tillsammans med Regionförbundet här i Kalmar och har tagit fram en utbildning på totalt 16 timmar vid fem olika tillfällen. Service och bemötande ligger mig varmt om hjärtat och det blir ett särdrag i våra utbildningar här i Kalmar och Växjö. Jag hoppas att det ska bli ett extra värde för våra volontärer.

I den nutida intervjun med Regionförbundets Karin Ekebjär beskriver hon hur volontärsutbildningen var en delmängd i arbetet med att höja kompetensen kring evenemang i regionen. Hon menar att detta är ett arv från perioden runt mästerskapet. ”Vi har höjt professionalismen och kompetensen hos våra evenemangsarrangörer”, menar hon. Från flera värdstäder nämns hur just volontärerna som utbildades och deltog under mästerskapet har kunnat återanvändas i olika sammanhang. Från Växjö nämns till exempel hur EM-volontärer synts som publikvärdar hos elitföreningarna Växjö DFF och Östers IF. ”En slags vardagsnytta”, beskriver Anna Sjö Dahl.

Karin Ekebjär lyfter fram ytterligare ett område som utvecklades under perioden kring mästerskapet. Det är kontakten med forskare och förmågan att utvärdera effekter. EM i Kalmar utvärderades med hjälp av forskare vid Göteborgs universitet och detsamma gäller för många evenemang som följt därefter. Liknande erfarenheter beskrivs från både Halmstad och Växjö. Karin berättar vidare att Kalmar kommer att vara en testbädd för forskning kring evenemang under några år framöver. I detta projekt samarbetar Kalmar med Göteborgs universitet, Mittuniversitetet och Högskolan i Dalarna. Hittills har en workshop genomförts med kommunala tjänstemän för att ta reda på vad de skulle vilja ha beforskat under de kommande åren. Men mer är på gång.

Praktiska erfarenheter

Självklart finns det också mängder av lärande kring olika praktiska frågor. I detta avsnitt lyfts ett par sådana fram.

Thomas Walfridsson, projektledare i Göteborg under mästerskapet, använder Fan Zone som ett exempel för att illustrera hur ett evenemang bidrar till nästa och så vidare. 2009 arrangerade Göteborg U21 EM i fotboll. Det var på många sätt ett framgångsrikt mästerskap. Det var också första gången som göteborgarna fick erfara konceptet Fan Zone. Thomas berättar hur ytan där fansen kunde komma och mötas under avslappnade former placerades i Bältesspännarparken. ”Vi var väldigt nöjda med den placeringen. Men etableringskostnaden var dyr eftersom vi saknade både el och vatten”, säger Thomas.

Så när mästerskapet 2013 närmade sig bestämde man sig för att använda en yta i direkt anslutning till Stora Teatern. Det är en mindre yta men mycket annat underlättades. Många erfarenheter var goda och konceptet Fan Zone ansågs vara där för att stanna. Därför togs ett beslut om att för kommande evenemang återvända till den större platsen i Bältesspännarparken och ta kostnaden för fast anslutning av el och vatten. ”På så sätt var både U21 och Dam-EM viktiga för oss i Göteborg. De har bidragit till att utveckla det koncept som vi har idag”, avslutar Thomas.



Bild 4. Brunnslöck smyckas i Kalmar.

Från Kalmar berättar Åke Andersson hur mycket de lärde sig om citydressing i samband med EM. Det var många mer eller mindre utmanande uppslag som dök upp. Både från UEFA och från mer lokala förmågor. Åke minns skrockande hur en stor fotboll skulle smycka en rondell. ”Men betydelsen av sånt där fick vi upp ögonen för under EM och på olika sätt försöker vi utmana oss själva att finna nya idéer hela tiden”. Han visar glatt några bilder på hur brunnslöck smyckats för att göra reklam för olika företeelser för att illustrera.

Kvalitetsstämpel

På frågan hur det kan komma sig att Kalmar kan uppvisa en så påtaglig ökning vad gäller antalet idrottsevenemang i kommunen svarar Johan Göransson: ”Det är ingen lång startsträcka för lilla Kalmar längre”. Pär Israelsson uttrycker liknande när han berättar att många specialförbund numera säger att de känner till Kalmars förmåga. ”Vi har blivit en mer attraktiv evenemangsstad. Vi behöver inte jobba lika hårt för att få evenemangsförfrågningar längre”, förklarar Pär vidare. Maria Lexert beskriver hur Växjö på samma sätt vuxit i sina egna och andras ögon:

– Alla ser EM som ett lyckat evenemang. ”Wow var ni med på den resan!” Det är verkligen en kvalitetsstämpel på en destination. En framgångssaga som var medialt uppmärksammat och som många kan relatera till.

I detta avsnitt presenteras ett urval av de evenemang som hållits i några av värdstäderna sedan den vackra sommaren 2013.

Fortsatt förtroende från SvFF

I det föregående kapitlet diskuterades betydelsen av att landslaget spelar många av sina hemmamatcher på nationalarenan i Göteborg. Att SvFF fortsatt har ett stort förtroende för staden som evenemangsanordnare stryks också under av den aktuella ansökan om finalen i damernas Champions League.

Men det är flera av värdstäderna från mästerskapet som fortsatt har en god relation med SvFF. I Kalmar spelades en damlandskamp mot Japan 2016 med tillhörande landslags-samling. På Guldfågeln Arena har det också spelats ett antal U21-matcher på herrsidan. Senast den avgörande matchen mot Belgien i kvalet till EM 2019.

– Det finns fortsatt en vilja att göra saker tillsammans med oss i Kalmar och det kan vi definitivt tillskriva EM. Det är ju i princip samma människor som vi jobbar med idag som vi gjorde då och det är klart att det har betydelse. Pär Israelsson

– Personliga kontakterna på SvFF är guld värda. De har fått känna oss lite på pulsen och sett att vi klarar av det. Att också en landsortsstad klarar av det. Karin Ekebjär

Kalmar har också i samarbete med SvFF fått arrangera SM-slutspelet i beach soccer under tre år, 2016–2018. Både Åke Andersson och Johan Göransson talar om det som en direkt följd av arbetet under EM. Stefan Johnson, turistchef i Kalmar, fyller i: ”De tror på oss. Vi sa att vi ville äga det i tre år och det fick vi. Och vi har det fortsatt.”

Växjö berättar om damlandskamper och flicklandslagsläger som hållits efter EM och i Halmstad är det snart dags för ett nytt mästerskap i samarbete med SvFF. Det är EM för U17 på flicksidan som spelas sommaren 2020 med troligt för-EM redan kommande sommar. Halmstad arrangerar det kommande mästerskapet tillsammans med Falkenberg, Varberg och Ängelholm.

Träningsläger som ny näring

I föregående avsnitt nämndes kort hur SvFF placerat läger och samlingar i de tidigare värdstäderna Kalmar och Växjö. Johan Göransson, som alltså idag är turistchef på Öland, berättar hur idén om träningsläger har vuxit sig starkare sedan 2013. Han beskriver bland annat hur Hotell Skansen på Öland, som under mästerskapet härbärgerade det tyska landslaget, har skapat nya affärer. De har till exempel haft Iraks landslag på plats under en tid. Detta på direkt rekommendation från det tyska förbundet. Tillsammans med den lokala föreningen Färjestadens GOIF har man utarbetat ett koncept som bland annat riktats mot de allsvenska föreningarna. Johan tror att de efter EM kände att de hade klarat av det och upptäckte nycklar som fina träningsplaner och ett nära boende. ”Det är som en ny näring på Öland. Ekerum Resort, en annan lokal anläggning, har också anlagt fotbollsplaner och sett potentialen. Så fler läger har det absolut blivit sedan EM”, avslutar Johan.

VM i innebandy och bordtennis

Några av värdstädernas evenemang rörande andra idrotter har skymtat fram i den tidigare framställningen. Som avslutning på detta kapitel läggs texten ut något rörande ett par av dessa.

I maj 2017 spelades U19 VM i innebandy i Växjö. 16 lag med 441 spelare och lagmedlemmar gjorde upp om titeln under fem dagar. Mer än 14 000 åskådare såg matcherna under mästerskapet. Maria Lexert, som arbetade också med detta evenemang, uttrycker under vår intervju att vetskapen om att man klarade av Dam-EM säkert hjälpte innebandyförbundet att våga satsa på Växjö som värdstad för U19 VM.

72 damlag och 72 herrlag från 100 olika nationer kom till Halmstad under våren 2018 för att spela lag-VM i bordtennis. Inget annat svenskt idrottsevenemang var större under 2018 och mästerskapet var det största någonsin i Hallands historia. Matcherna sågs av cirka 25 000 besökare på plats i Halmstad och sändes till nära 300 miljoner tv-tittare i 120 olika länder. Sett till antal tv-tittare blev lag-VM det största svenska idrottsevenemanget någonsin.



Bild 5. Historisk världshändelse i Halmstad

Under ett par dagar i samband med mästerskapet fick Halmstad världens blickar riktade mot sig. Kvartsfinalen i damtävlingen skulle spelats mellan Nordkorea och Sydkorea. Men de båda lagen bad tävlingsledningen om att få slippa matchen och istället gå fram som ett enat lag i semifinalen mot Japan. I flera olika medier kommenterade Jonas Bergman, kommunstyrelsens ordförande i Halmstad: ”Det är oerhört glädjande att denna historiska världshändelse inträffar just här i Halmstad. Ett stort evenemang handlar inte bara om idrotten, utan om att mötas och bygga relationer utanför arenan. Detta visar idrottens otroliga kraft att förena”.

Sammanfattning

I detta kapitel har avtryck efter Dam-EM lyfts fram utifrån värdstadens perspektiv. I det första avsnittet beskrevs hur flera av värdstäderna tagit kliv när det gäller strategiska arbetssätt. Därefter presenterades hur olika lärdomar dragna under mästerskapet bidragit till kommande evenemang. Kapitlet avslutades med en beskrivning av karaktären på evenemang som följt efter EM.

Individerna

En av många korttidsanställda under mästerskapet skrev sommaren 2013, med en månads anställning i ryggen, en sammanfattning av sina intryck:

– Matchen i Norrköping är över och vi är de sista kvar i VIPen. Vi sitter kvar så länge som möjligt för att kunna låta alla intryck från vår tid med EM 2013 sjunka in ordentligt, för att vi på något sätt ska förstå hur stort detta är vi fått vara med om att arbeta med och på nära håll fått uppleva. Att vi fått träffa så många kompetenta människor som gjort vår EM-resa till något helt fantastiskt.

Lotta Schelin säger i samband med intervjun 2019:

– En annan sak med ett mästerskap på hemmaplan var att man fick en inblick i teamet som arbetade runt och fixade allt. Det var en ganska stor grupp av människor som fick fina erfarenheter av att ordna ett mästerskap. Det man förstod var hur jäkla hårt de jobbade och hur jäkla kul de hade. Och det smittade av sig tyckte jag. Man kände att de önskade all lycka för oss och det spelade roll.

I rapporten som skrevs i anslutning till EM argumenterades det för att mästerskapet inneburit en markant kompetenshöjning för individer i nyckelpositioner, såväl på EM-kansliet som i värdstäderna. I detta avslutande kapitel ska vi återknyta bekantskapen med några sådana personer och lyfta fram hur mästerskapet påverkat deras fortsatta resor på arbetsmarknaden. Kapitlet innehåller också diskussioner om de relationer och nätverk som byggdes och vad de kommit att betyda under åren som gått.

Personliga resor

Daniel Svenberg arbetar idag som Key Account Manager på More SPACE i Göteborg. Företaget hjälper organisationer och rättighetsinnehavare att öka sina intäkter via partnerskap inom sport, media och event. De representerar till exempel Svenska Skidskytteförbundet och Gothenburg Horse Show. Daniel är tydlig när han slår fast att han med stor sannolikhet inte hade haft det prestigefyllda uppdraget utan erfarenheterna från mästerskapet.

Daniel studerade Event Marketing och Evenemangsledning i Göteborg i början av 10-talet och hade sin avslutande praktik tillsammans med gruppen som organiserade inför EM. Där kom han att jobba nära Thomas Walfridsson, projektledaren i Göteborg. Daniel minns hur Thomas, tre månader in i praktiken, kom och frågade: "Vill du bli manager för Fan Zone?". Daniel tvekade och kände att kompetensen inte riktigt fanns där och att det var för stort, men Thomas sa att han skulle stötta honom och därmed tackade Daniel ja. Han upptäckte snart att rollen låg väldigt nära det han läst under sin utbildning.

Rollen som ansvarig för Fan Zone innehöll många moment. De flesta var i praktiken helt nya för Daniel. Han minns till exempel hur engelskspråkiga representanter för stora varumärken som Coca-Cola och Hyundai dök upp i Göteborg för diskussioner om exponering och aktiviteter i Fan Zone. Men också den utmanande koordineringen där tillstånd, mat, dryck och scenscheman snurrade i luften. Han skulle också arbetsleda ett antal volontärer. Av bilden nedan framgår att den yta som Daniel ansvarade för under mästerskapet utgjorde ett populärt inslag.



Bild 6. Ett populärt inslag – Fan Zone i Göteborg

Daniel hade under några år före mästerskapet varit med och arbetat i samband med den stora handbollsturneringen Partille Cup som spelas i Göteborg sommartid. Direkt efter arbetet som ansvarig för Fan Zone fick Daniel en fråga om att bidra till cupen i en större roll. ”Jag blev faktiskt headhuntad och fick jobba med marknadsföring och projektledning på heltid. Det gjorde jag under nästan två år.” Därefter var det dags för en ny och större utmaning.

I Göteborg öppnade vid den tiden en ny multisportarena. ”Det är Nordens största. Sju våningar och 45 000 kvadratmeter. Innehåller bland annat en 11-manna plan för fotboll och en anläggning för längdskidor. En helt unik arena”, berättar Daniel entusiastiskt. Han sökte och fick en roll riktad mot evenemang och marknad och fick vara med och utveckla anläggningen från början. Efter ett par år som arenautvecklare och därefter lite föräldraledighet sökte sig Daniel vidare till den nuvarande rollen på More SPACE. Under intervjun blir det tydligt att han ser arbetet med Fan Zone under EM som en ”gamechanger”. ”Det förtroendet som Walle gav mig förändrade allt”, avslutar Daniel.

Projektledaren i Kalmar, Johan Göransson, arbetar sedan en tid tillbaka som turistchef på Öland. Hans berättelse användes i den förra rapporten för att illustrera personliga resor. Så här beskrevs den då:

– När vi möttes första gången, våren 2011, arbetade han med frågor kring idrottsturism på Smålandsidrotten, men var påtänkt till en liknande roll på det kommunala bolaget Destination Kalmar. Han bytte snart stol och fick ett tydligt ansvar i rollen som projektledare för Kalmars arbete med EM. Rollen som projektledare innebär bland annat ett ansvar för en budget på flera miljoner, rekrytering av en stadigt växande skara anställda, marknadsföring av evenemanget i alla möjliga och omöjliga sammanhang samt att vara en sammanhållande kraft för alla de lokala, nationella och internationella organisationer som möts rörande mästerskapet i Kalmar. Allt dessutom med UEFA och SvFF ständigt närvarande bakom höger axel. Johan har fått välförtjänt beröm för sitt arbete och därutöver lärdomar och ett kontaktnät som han kommer att ha glädje av i resten av livet.

Johan berättar i intervjun 2019 att erfarenheterna öppnade dörrar. Bland annat hade han efter det lyckade mästerskapet chansen att flytta till Schweiz och jobba för UEFA. Men tryggheten och familjen har varit viktigare och han sitter väldigt nöjd där han sitter idag. Men han reflekterar insiktsfullt: "Det är en hårfin gräns. Det hade ju följt med i mitt CV också om EM misslyckats. Tänk om vi bränt budgeten med någon miljon. Vem hade då frågat efter Johan Göransson?" Johans motsvarighet i Växjö, projektledaren Anna Sjödahl har en liknande utveckling. Efter att under några år arbetat i olika roller med koppling till evenemang i Växjö arbetar hon nu som näringslivschef i kommunen.

Det är inte bara från värdstäderna vi kan finna personliga resor av det här slaget. Tobias Frejfors och Markus Nilsson arbetade båda på SvFF:s EM-kansli under perioden strax före och under mästerskapet. Tobias första anhalt efter SvFF var som ansvarig för biljettförsäljningen i samband med VM i längdskidor i Falun som anordnades 2015. Därefter fick han en anställning hos Svenska Handbollslandslaget AB. Där arbetar han idag som projektledare med ansvar för landslagets hemmamatcher. Det är ingen djärv gissning att Tobias kommer att vara betydelsefull i samband med det kommande europamästerskapet på hemmaplan (2020). Han har också under några år haft parallella uppdrag åt UEFA. Markus arbetade i första hand med biljettförsäljning under mästerskapet. Få har undgått den remarkabla ökningen av publiksnittet på Hammarbys allsvenska hemmamatcher på herrsidan. Markus har utan tvekan varit betydelsefull för denna framgång. Idag arbetar han som vice VD i Hammarby.

Det är lätt att konstatera att det finns många som fått nya, spännande uppdrag efter mästerskapet. Samtidigt är det viktigt att poängtera att många valt att stanna kvar i de organisationer de arbetade i under mästerskapet. Självklart är den kompetenspåbyggnad som mästerskapet innebar precis lika viktig i dessa fall.

Ett sådant exempel är Thomas Walfridsson, som fortsatt är en central aktör i Göteborgs evenemangskretsar. Han beskriver att projektledare för Göteborg under EM är det roligaste professionella uppdraget han haft. Han lyfter fram att det gav relationer för livet och att han lärde sig väldigt mycket längs vägen av SvFF:s turneringsansvarige Göran Havik.

– Lärde mig också hur jag ska tackla staden. Det är en stad med väldigt många olika ägare av ytor. Parkering, Park och natur, Idrott och förening, Got event, Trafikkontoret med flera. Det är ett pussel. Inte alltid helt lätt. Det var en påbyggnadsresa. Skapades ett bra klimat i hela staden. Självklart har sådant varit viktigt i kommande evenemang efter EM. Självklart växte också mitt eget varumärke, Walle, under den här perioden. Dock är det alltid laget som gör det tillsammans, det vill säga den lokala organisationen vi byggde upp i Göteborg. Alla bidrog till EM-succén, något som jag personligen är väldigt stolt över. Vi växte ihop och levererade som ett lag, precis som landslaget har sina spelare så hade vi våra och vi vann EM på vårt sätt kan man säga, det är en stolthet i sig.

I Halmstad berättar Johnny Ewerstein att han, fortsatt med placering i destinationsbolaget, just nu projektleder arbetet med SM-veckan 2020. Vi har tidigare i rapporten mött honom i arbetet som projektledare för bordtennis-VM 2018. Han har också hunnit med en sväng i den internationella fotbollsfamiljen. Direkt i anslutning till avslutningen av mästerskapet 2013 fick han frågan om att arbeta i Brasilien inför och under VM för herrar 2014. Tillsammans med ett team på sju personer ansvarade han för en av värdstädernas arenadressing.

Maria af Geijerstam arbetar fortsatt på SvFF med marknad och evenemang i olika former. Hon betonar just lärandet över tid och lyfter fram betydelsen av att flera som jobbade med mästerskapet hade liknande erfarenheter sedan tidigare:

– Att vi var flera som jobbat med UEFA U21-EM som fick chansen att genomföra ytterligare en turnering gjorde att vi fick en chans att göra om och göra rätt. En mycket tillfredsställande känsla och också en rekommendation framåt – att gärna genomföra ett evenemang/projekt inte bara en gång utan två. Känslan efter UEFA U21-EM var att det var oerhört skönt när det var över – känslan efter UEFA Dam-EM var att wow – tänk att jag fick vara med och genomföra det här. Jag njöt verkligen under turneringsveckorna för att allt var så bra förberett att det fanns utrymme för det.

Relationer och nätverk

Mästerskapet bidrog till osynliga band mellan aktörer och organisationer, inom och mellan värdstäderna. På en direkt fråga om dessa relationer och nätverk haft någon professionell nytta för respondenterna under perioden efter EM blir det tydligt att så är fallet.

– Kontakterna med UEFA har stärkts genom mästerskapet. Detta har inte minst visat sig vara bra i arbetet med fler internationella turneringar, likt det kommande UEFA U17-EM. Vårt rykte är bra och uppfattningen om oss som goda organisatörer som man kan lita på gör att det inte helt sällan kommer förfrågningar från andra nationsförbund om råd i vissa frågor. Maria af Geijerstam

Mellan några av värdstäderna levde ett nätverk under några år. Johan Göransson, Kalmar, beskriver att det var en fast grupp som träffades regelbundet. ”Vi var seriösa i tre timmar och sedan hade vi trevligt på kvällen”. Frågor av gemensamt intresse avhandlades och det kunde handla om allt mellan hur mycket man betalat för en viss artist till hur man löser frågan om internfakturering.

Flera av respondenterna pekar också på hur lätt det är att ringa varandra om behov uppstår. Johnny Ewerstein i Halmstad beskriver till exempel att han har ett stort utbyte med Växjö. ”Just nu är de till exempel nyfikna på det där med SM-veckan som jag jobbar med. Det har aldrig funnits någon konkurrens utan vi ser på varandra som vänner. Kompisar for life.” Johan Göransson beskriver att han i sin nya roll som turistchef längtar efter nästa resa till Stockholm. Då ska han ringa upp ”EM-kompisen” Caroline Strand och be om en lunch. Caroline arbetade med finalen i Solna under mästerskapet och är sedan en tid VD för Visit Stockholm. Johan uttrycker att han skulle vilja lära sig lite mer om hur Caroline jobbar och tänker kring några turistrelaterade frågor. I nästa andetag berättar han att Johan Bergerfalk, projektledare i Norrköping under mästerskapet och idag evenemangsproducent i eget bolag, nyligen mejlat för att ställa ett par frågor om Kalmar Slott. ”Då kunde jag öppna dörrarna till Kalmar för honom. Samtidigt passade jag såklart på att fråga vad han har i ryggsäcken för Ölands räkning”, avslutar Johan med glimten i ögat.

Sammanfattning

I detta avslutande kapitel har individer och deras kompetensutveckling stått i fokus. Ett antal berättelser om personliga resor har redovisats i syfte att visa hur mästerskapet bidragit till personlig utveckling på olika sätt. Avslutningsvis illustrerades de osynliga band som fortsatt är knutna mellan olika personer involverade i organiseringen av EM.

Slutdiskussion

Syftet med den aktuella studien är att lyfta fram bestående, positiva värden av ett mästerskap likt UEFA Women's Euro Sweden 2013. Det faktum att samma studieobjekt har varit föremål för två liknande studier med fem års mellanrum ger goda förutsättningar att identifiera dessa värden. Genom de tre resultatkapitlen i föreliggande rapport har läsaren fått möta olika röster och berättelser som vittnat om bestående avtryck från mästerskapet. Studien gör på inget sätt anspråk på att vara heltäckande. Precis som för den förra berättelsen finns det områden som inte alls berörs. Avgränsningen baseras på vad respondenterna valt att lyfta fram. Det är i första hand deras berättelse som redovisas. Det är också viktigt att påminna om att det är positiva värden som står i fokus. Självklart lämnar ett så stort evenemang också negativa spår efter sig. Men det är en annan berättelse.

Den viktigaste insikten från föreliggande studie är att arvet efter ett mästerskap till stora delar är något som kan påverkas.

Låt oss exemplifiera detta ställningstagande utifrån ett fotbollsperspektiv. Det är sannolikt ingen slump att Linköping kan uppvisa så goda siffror vad gäller antal flicklag i seriespel. Det känns riskfritt att argumentera för att det är kommunens medvetna satsning som burit frukt. På samma sätt är det rimligt att argumentera för att landslagets fina publiksiffror i Göteborg är ett resultat av ett målmedvetet och strategiskt arbete. I båda fallen finns det en förstärkningseffekt där mästerskapet och senare initiativ samverkar. Arvet är alltså inte något som uppstår i spåren av ett mästerskap, utan det skapar olika aktörer tillsammans.

Den medvetna strategin från Halmstad förtjänar också att lyftas fram. Genom att utmana kommunens förvaltningar och bolag i samband med att stora evenemang kommer till staden ökar möjligheterna till ett mer värdefullt arv. Att till och med fundera över vilken sorts evenemang som skulle kunna bidra till lokala utmaningar är höggradigt lovvärt. Givet ovanstående finns anledning att avslutningsvis återupprepa en uppmaning från den föregående rapporten. Den politiska nivån, såväl nationellt som lokalt, bör i större utsträckning omfamna mästerskapen och se dess möjligheter. Det är ingenting som kan eller bör lämnas till idrottsrörelsen att ensam hantera. Evenemangen är en integrerad del av samhället och bör därför betraktas som en möjlighet också av de som formar detsamma.

Bilaga 1 – Empiriska detaljer

Studien har begränsats till fem av sju värdstäder. Det största intresset har precis som i den ursprungliga studien riktats mot Kalmar. Solna och Norrköping valdes bort av resursskäl. Urvalet av respondenter i respektive stad har baserats på författarens tidigare kunskap om värdstäderna samt i några fall på rekommendation från städerna.

Totalt har 18 personer bidragit i samband med intervjuer. I tre fall (se tabell 2) har respondenterna själva föreslagit att intervjun ska genomföras i grupp om två eller tre personer, vilket inte har utgjort något problem. Av tabell 1 och 2 nedan framgår vilka som intervjuats. Respondenterna sorteras i samma ordning som intervjuerna genomförts. Vidare framgår nuvarande roll, datumet för intervjun och hur lång tid intervjuerna varade.

Samtliga intervjuer har spelats in. Före publicering av denna rapport har samtliga citat och berättelser som används godkänts av respektive respondent.

Tabell 1. Lista över respondenter som intervjuats en och en

Namn	Roll	Datum	Längd
Thomas Walfridsson	Projektledare, Got Event	13 december 2018	51 min
Johnny Ewerstein	Projektledare, Destination Halmstad	16 januari 2019	37 min
Johan Göransson	Turistchef, Öland	16 januari 2019	40 min
Karin Ekebjär	Turismsamordnare, Regionförbundet i Kalmar län	16 januari 2019	22 min
Pär Israelsson	Evenemangschef, Destination Kalmar	16 januari 2019	29 min
Martin Averhed	Sakkunnig i idrottsfrågor, Kultur och fritidskontoret, Linköpings kommun	17 januari 2019	31 min
Henrik Nilsson	Kommunikationschef, Kalmar kommun	17 januari 2019	20 min
Ulf Carlsson	Kanslichef, Göteborgs Fotbollförbund	18 januari 2019	15 min
Pia Sundhage	Förbundskapten, SvFF	18 januari 2019	24 min
Daniel Svenberg	Key Account Manager, More Space	18 januari 2019	21 min
Lotta Schelin	Landslagsspelare under EM 2013	24 januari 2019	27 min

Tabell 2. Lista över respondenter som intervjuats i grupper om två eller tre

Namn	Roll	Datum	Längd
Åke Andersson	VD, Destination Kalmar	16 januari 2019	33 min
Stefan Johnson	Turistchef, Destination Kalmar		
Carro Phalén	Barn- och ungdomskonsulent, Östergötlands Fotbollförbund	17 januari 2019	37 min
Johan Thorén	Utvecklingskonsulent, Östergötlands Fotbollförbund		
Anna Sjödahl	Näringslivschef, Växjö kommun	17 januari 2019	39 min
Maria Lexert	Växjö & Co		
Jessica Råhlin	Fritidschef, Växjö kommun		

Utöver intervjuerna har SvFF:s Maria af Geijerstam bidragit med skriftliga reflektioner.



Riksidrottsförbundet

Idrottens Hus, Box 11016, 100 61 Stockholm | Tel: 08 - 699 60 00
E-post: riksidrottsforbundet@rf.se | Hemsida: www.rf.se